

Digitale toegankelijkheid implementeren en borgen

digitale toegankelijkheid voor iedereen

“Toegankelijkheid in het DNA van je organisatie.

Dat is waar we naartoe werken.”

Als implementatieadviseur zie ik organisaties vaak in dezelfde valkuil stappen: websites laten onderzoeken, problemen oplossen, en weer verder gaan. Tot het volgende onderzoek. Deze projectmatige aanpak kost veel geld en lost het echte probleem niet op.

De oplossing?

Verdeel alle verantwoordelijkheden helder. Technische toegankelijkheid is de taak van de leverancier. De toegankelijkheid van content ligt bij de organisatie zelf. Door deze scheiding kunnen onderzoeken veel gericht. Het geldt dat je bespaard investeert je in borging, zodat toegankelijkheid structureel geborgd blijft.

Deze checklist helpt je om digitale toegankelijkheid stap voor stap te implementeren én te borgen. Van bestuurlijk draagvlak tot concrete processen bij inkoop, HR, communicatie en ICT.

Toegankelijkheid in het DNA

Met deze aanpak zorg je dat toegankelijkheid over een paar jaar gewoon in het DNA van je organisatie zit. Net zoals bij beveiligingsbeleid.

Veel succes en plezier met deze checklist!

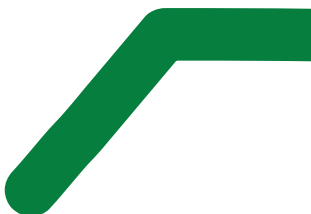
Twan Emonts-Schumer,
Implementatieadviseur
Digitale Toegankelijkheid

Deze checklist is speciaal voor jou

Deze checklist biedt jou een compleet overzicht om digitale toegankelijkheid succesvol te implementeren én te borgen in je organisatie. De checklist helpt je om van een eenmalige inspanning een structureel proces te maken, waarbij verantwoordelijkheden helder belegd zijn en toegankelijkheid duurzaam geborgd blijft.

Organisaties laten nu vaak websites onderzoeken, lossen problemen op, en gaan weer verder. Tot het volgende onderzoek. Zo verdwijnt de investering keer op keer in ad-hoc oplossingen. Deze aanpak zorgt voor:

- 1. Lagere onderzoekskosten:** door technische verantwoordelijkheid bij leveranciers te leggen.
- 2. Efficiëntere werkprocessen:** door content toegankelijkheid in je eigen organisatie te borgen.
- 3. Duurzame toegankelijkheid:** omdat het in beleid, processen en het DNA van je organisatie zit.

Inhoud

Inleiding	5
Checklist: digitale toegankelijkheid implementeren en borgen	6
Fase 1: Voorbereiding en draagvlak	6
Fase 2: Beleid en structuur	7
Fase 3: Implementatie	9
Fase 4: borgen	10

Inleiding

Jouw overheid voor iedereen

Je wilt ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen in de digitale samenleving. Dat is de reden dat websites en mobiele apps van overheidsinstanties toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Dit geldt dus ook voor mensen met een beperking. Dat bereik je door de internationale standaard voor toegankelijkheid toe te passen.

Voor wie geldt de Wet Digitale Overheid?

De [Wet Digitale Overheid](#) geldt voor:

1. Staats-, regionale en lokale overheidsinstanties
2. Publiekrechtelijke instellingen
3. Samenwerkingsverbanden

Hoe voldoe je?

Als overheidsorganisaties ben je dus verplicht om de voortgang te rapporteren in een toegankelijkheidsverklaring.

Zie die toegankelijkheidsverklaring als een soort “aanvalsplan”. Je beschrijft hoe goed digitaal toegankelijk je website of app al is en welke problemen er nog zijn.

Op basis van de toegankelijkheidsverklaring krijg je een bepaalde [status](#) toegekend, die aangeeft hoe digitaal toegankelijk je bent.

Echter blijft het niet hierbij. Je zal toegankelijkheid in alle processen moeten borgen.

Checklist: digitale toegankelijkheid implementeren en borgen

Fase 1: Voorbereiding en draagvlak

Stap 1: Huidige situatie in kaart brengen (Gap-analyse)

- ☐ Plan interviews met sleutelfunctionarissen uit verschillende afdelingen: communicatie, ICT, Inkoop, HR, Juridische zaken en de contentredactie.
- ☐ Inventariseer welke websites, apps en digitale diensten er zijn
- ☐ Breng documentenstromen in kaart
- ☐ Beoordeel volwassenheidsniveau per afdeling op toegankelijkheid
- ☐ Identificeer bestaande processen en werkwijzen
- ☐ Breng weerstand en zorgen in kaart
- ☐ Bereid business case voor (zie kosten-baten analyse)

Stap 2: Gewenste situatie definiëren

- ☐ Bepaal ambitieniveau voor toegankelijkheid
- ☐ Definieer meetbare doelstellingen
- ☐ Stel tijdlijn vast voor korte en lange termijn
- ☐ Identificeer kritische succesfactoren

Fase 2: Beleid en structuur

Stap 3: Toegankelijkheidsbeleid opstellen

- ☐ Beschrijf visie en doelstellingen
- ☐ Definieer scope (wat valt wel/niet onder het beleid)
- ☐ Stel rollen en verantwoordelijkheden vast:
 - ☐ Wie is eindverantwoordelijk?
 - ☐ Wie controleert content?
 - ☐ Wie beheert technische toegankelijkheid?
 - ☐ Wie traint medewerkers?
- ☐ Beschrijf processen voor:
 - ☐ Nieuwe websites/apps
 - ☐ Content publicatie
 - ☐ Documentbeheer
 - ☐ Inkoop van software/diensten
 - ☐ Periodieke controles
- ☐ Koppel aan bestaand beleid (bijv. beveiligingsbeleid, communicatiebeleid)
- ☐ Met het vaststellen van het beleid heb je er ook voor gezorgd dat het bestuur achter je staat (zie fase 1).

“Op het moment dat je dat patroon wilt doorbreken, kom je in mijn werkwereld terecht. Want dan gaan we het hebben over processen en de manier waarop je ervoor zorgt dat de verantwoordelijkheid komt te liggen daar waar die hoort.”

— Twan, implementatiemanager bij Cardan

Stap 4: Verantwoordelijkheden verdelen

Techniek = Leverancier

- Stel eisen op voor leveranciers
- Neem toegankelijkheidseisen op in contracten
- Vraag leveranciers om toegankelijkheidsrapporten
- Plan periodieke audits bij leveranciers

Content = Organisatie

- Wijs contentverantwoordelijken aan
- Stel richtlijnen op voor toegankelijke content
- Creëer templates en voorbeelden
- Richt reviewproces in voor publicaties

“Wat fijn zou zijn is als er beter nagedacht wordt over de contrasten op websites.”

Peter Lenior (68) heeft het syndroom van Usher en is daardoor slechthorend en slechtziend. Hij werkte als chef bij Philips op een afdeling voor videobanden.

Door zijn verslechterende zicht en gehoor doet hij boodschappen via zijn pc en is hij afhankelijk van toegankelijke webshops.

Fase 3: Implementatie

Stap 5: Processen inrichten

Inkoopproces

- ☐ Voeg toegankelijkheidseisen toe aan inkoopvoorwaarden
- ☐ Maak een checklist voor aanbestedingen
- ☐ Train inkoopadviseurs
- ☐ Stel contractclausules op (sjablonen en templates)

Contentproces

- ☐ Stel contentrichtlijnen op (tekst, afbeeldingen, video, documenten)
- ☐ Implementeer controle in publicatieproces
- ☐ Richt feedbackloop in voor verbeteringen

Stap 4: Verantwoordelijkheden verdelen

Techniek = Leverancier

- ☐ Stel eisen op voor leveranciers
- ☐ Neem toegankelijkheidseisen op in contracten
- ☐ Vraag leveranciers om toegankelijkheidsverklaringen

Content = Organisatie

- ☐ Wijs contentverantwoordelijken aan
- ☐ Stel richtlijnen op voor toegankelijke content
- ☐ Creëer templates en voorbeelden
- ☐ Richt reviewproces in voor publicaties

HR-proces

- ☐ Neem toegankelijkheid op in functieprofielen
- ☐ Plan trainingen voor verschillende doelgroepen
- ☐ Maak toegankelijkheid onderdeel van onboarding (awareness tot content kennis)

ICT-proces

- ☐ Stel technische standaarden vast
- ☐ Implementeer geautomatiseerde tests waar mogelijk
- ☐ Richt proces in voor updates en patches

Stap 6: Maak afspraken met je leveranciers

- Inventariseer huidige leveranciers
- Plan gesprekken in over toegankelijkheidseisen

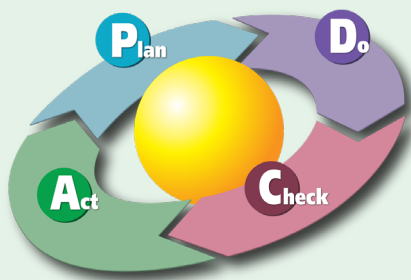
Stap 7: Maak afspraken met onderzoeksbureau en leveranciers over technische bevindingen

- Bespreek agile werkwijze en component-bibliotheken
- Stel toetsproces op voor losse componenten
- Organiseer experience sessions met ontwikkelaars
- Borg dat alleen toegankelijke componenten worden hergebruikt
- Plan periodieke reviews

Fase 4: borgen

Vanaf het moment dat websites, cloudapplicaties en documenten toegankelijk zijn, voldoet je overheidsorganisatie op dat moment aan de wet- en regelgeving.

Dit is echter een momentopname. Daarom worden gelijktijdig met de activiteiten waarmee we zullen voldoen aan de wettelijke verplichting, processen ingericht waarmee je als organisatie toegankelijk blijft.

Kwaliteitscirkel van Deming (PDCA-cyclus)

Voor de borging van digitale toegankelijkheid kan je gebruik van de kwaliteitscirkel van Deming waarin toegankelijkheid door middel van een cyclisch proces geborgd wordt.

Met deze checklist leg je de basis voor een inclusieve digitale omgeving waar iedereen, zoals Peter, zelfstandig kan participeren.

Heb je vragen of wil je sparren over de implementatie? Neem gerust contact met me op.

Cardan voor iedereen

Cardan is het expertisecentrum op het gebied van digitale toegankelijkheid en digitale inclusie. Met onze onderzoeken, trainingen en advies voor wet-en regelgeving helpen we jou om digitale producten en diensten te verbeteren.

Ga naar **www.cardan.com**

Stuur een mail naar **twan@cardan.com**

Of bel naar **088-500 4070**

digitale toegankelijkheid voor iedereen